

2

Verslag van de studiedag van de NVMO over Computer Ondersteund Medisch Onder- wijs (COMO), 13 december 1984

Dat een bijeenkomst rond het thema Computer Ondersteund Medisch Onderwijs veel "publiek" zou trekken, viel te voorzien: deze modus is tenslotte mode. Dat het gebruik van de computer reeds bij het onderwijs aan nagenoeg alle faculteiten in Nederland was geïntroduceerd, was voor ons nieuw. Ook waren wij verrast door het veelvoud aan varianten wat betreft doel, methode en gebruikersvriendelijkheid.

De dag werd geopend met enkele korte inleidingen, waarna een vrij te bewandelen markt ruimschoots gelegenheid bood de door de verschillende Nederlandse faculteiten geproduceerde waar te bekijken en op gebruikswaarde te toetsen.

Het volgende is ons gedurende de dag ter ore gekomen en opgevallen:

- De meeste geëtaleerde programma's gericht op onderwijs aan studenten (examenprogramma's even buiten beschouwing gelaten) behelzen een combinatie van scholing en toetsing.
- De meeste van deze programma's zijn zeer gebruikers-(student-)vriendelijk en vergen niet meer "computerkennis" dan een juist gebruik van het toetsenbord ("druk op 'enter', typ de volgens u juiste diagnose in").
- Er bestaan docent-vriendelijke zowel als docent-onvriendelijke programma's. Een voorbeeld van de eerste is een simulatie-patiënt-toets-programma (een computer-PMP) waarbij de docent alleen een casus op een voorgedrukt formulier hoeft op te schrijven. Een typiste voert de casus in de computer in, die wordt gelegd over het sjabloon van een standaard-patiënt, waarna de casus gebruikersklaar is. Een aardige voordracht hierover werd gehouden door twee Leidse studenten, die als student-assistent computer-casus programmeerden onder leiding van een arts (zie hun artikel elders in dit nummer).
- Er bestaan zowel toetsprogramma's met "voorgedrukte" antwoorden, waaruit men moet kiezen, als programma's waarbij

antwoorden ingetypt moeten worden (minder cueing). Het vervaardigen van deze laatste soort vereist uiteraard veel meer productietijd en vraagt om een zekere - niet altijd aanwezige - typvaardigheid van studenten.

- Er bestaan interessante educatieve combinaties van computer + video en computer + dia-apparaat. Daarbij valt wel op, dat nog lang niet optimaal gebruik wordt gemaakt van dure middelen als beeldplaat. Met name de mogelijkheid tot interactief leren hiermee wordt weinig benut.
 - Meerdere faculteiten beschikken over een soort "leerhuis" (Leidse term) waar studenten naar believen kunnen oefenen met daar uitgestalde micro-computers.
 - Naar oordeel van de producenten maken studenten doorgaans graag gebruik van deze mogelijkheid mits de programma's aansluiten bij het gepresenteerde onderwijs.
 - Uniformering van de gebruikte apparatuur is naar oordeel van de producenten dringend gewenst om uitwisseling van programma's tussen faculteiten mogelijk te maken.
 - Introductie van de computer in het medisch onderwijs werkt op den duur kostenbesparend (docent-mankracht-besparend).
- Wat hebben we geleerd:
- Dat COMO in ontwikkeling is, maar steeds meer perspectieven biedt.
 - Dat er geen onoverkomelijke financiële bezwaren bestaan tegen introductie van COMO. Het is goed mogelijk interessante contracten met de industrie af te sluiten.
 - Dat introductie goed past in een systeem gericht op docent-onafhankelijk onderwijs.
 - Dat bij COMO het accent behoort te liggen op het woord ondersteund, daarmee een duidelijke relatie aangevend met het gepresenteerde onderwijs.
 - Dat interfacultaire samenwerking zowel noodzakelijk als lukratief is.

Verder zij opgemerkt, dat de onderwijsvorm waarin de scholingsdag gegoten was: enkele korte inleidingen gevolgd door een vrij te bewandelen markt, goed aansloot bij de gepresenteerde inhoud. Zelfs bij onderwijsconferenties, zoals die van de AMEE, is dat lang niet altijd het geval!